PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013758	IES Laxeiro	Lalín	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Latín II	2º Bac.	4	116

Réxime
Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introdución	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	17
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	18
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	18
6. Medidas de atención á diversidade	20
7.1. Concreción dos elementos transversais	20
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	22
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23
9. Outros apartados	24

1. Introdución

Latín II é unha materia troncal de modalidade que ten unha grande importancia para o alumnado que a cursa, xa que puntúa tanto na parte xeral como na específica das probas de ABAU. Esta é a razón pola que no deseño desta programación se tivo moito en conta tanto os contidos como os criterios de avaliación establecidos polo Grupo de Traballo de Latín da CiUG. Tamén se tivo moito en conta a configuración do grupo de alumnos e alumnas e as súas características.

No que atinxe á avaliación da práctica docente, nesta programación proponse o desenvolvemento e utilización de enquisas ao alumnado para medir certos parámetros. A experiencia docente propia di que este método é moi recomendable dado que dá ao profesorado dun modo rápido unha radiografía xeral da percepción que o alumnado ten dos aspectos considerados na enquisa.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e/ou producir textos latinos de dificultade crecente e xustificar a súa comprensión e/ou produción, identificando e analizando os aspectos básicos da lingua latina, en sentido amplo, as súas unidades lingüísticas e reflexionando sobre elas mediante a comparación coas linguas de ensino e con outras linguas do repertorio individual do alumnado, e poñendo en práctica, se se considera oportuno, habilidades comunicativas tanto orais como escritas, para realizar unha lectura comprensiva, directa e eficaz e unha interpretación razoada do seu contido e, de ser o caso, unha produción oral e/ou escrita correcta.	1-2	2	1-2					
OBX2 - Distinguir os formantes latinos e explicar os cambios que tivesen lugar ao longo do tempo, comparándoos cos das linguas de ensino e outras linguas do repertorio individual do alumnado, para deducir o significado etimolóxico do léxico coñecido e os significados de léxico novo ou especializado.		2-3	1		50			
OBX3 - Ler, interpretar e comentar textos latinos de diferentes xéneros e épocas, asumindo o proceso creativo como complexo e inseparable do contexto histórico, social e político e das súas influencias artísticas, para identificar a súa xenealoxía e a súa achega á literatura europea.	4							1-2
OBX4 - Analizar as características da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico, adquirindo coñecementos sobre o mundo romano e comparando criticamente o presente e o pasado, para valorar as achegas do mundo clásico latino á nosa contorna como base dunha cidadanía democrática e comprometida.	3	3		1	31	1		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Valorar criticamente o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, interesándose pola súa sustentabilidade e recoñecéndoo como produto da creación humana e como testemuño da historia, para explicar o legado material e inmaterial latino como transmisor de coñecemento e fonte de inspiración de creacións modernas e contemporáneas.	3			2		1-4	1	1-2

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Pervivencia da lingua latina.	Nesta UD hanse tratar con especial atención tres aspectos da materia: 1. Os prefixos e sufixos de orixe latina máis frecuentes e productivos nas linguas de repertorio do alumnado. 2. Os latinismos e aforismos de uso máis frecuente. 3.Toponimia galega. Aspectos xerais e particularidade da toponimia galega con exemplos concretos.	25	15	X	X	X
2	Morfoloxía nominal e pronominal.	Repaso e ampliación dos contidos de morfoloxía nominal e pronominal de Latín I: declinacións, adxectivos, pronomes, graos do adxectivo...	10	15	X	X	X
3	Morfoloxía verbal.	Repaso e ampliación dos contidos de morfoloxía verbal de Latín I: modos, voces e tempos verbais, formas nominais, verbos irregulares, deponentes, semideponentes, defectivos.	10	15	X	X	X
4	Sintaxe	Coordinación: tipoloxía e conxuncións. Subordinación: tipoloxía e conxuncións.	10	15	X	X	X
5	Tradución	Tradución e comprensión de oracións e textos simples, posteriormente da selección de textos para as ABAU.	20	31	X	X	X
6	A literatura latina. Introdución. Teatro.	Despois de facer unha introdución xeral á literatura latina (trazos que a individualizan fronte a outras literaturas, grandes etapas, xéneros e autores), pásase ao tratamento do teatro na Roma antiga.	5	5	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	A literatura latina. Épica.	Unidade adicada a un dos primeiros xéneros literarios en Roma: a épica.	5	5		X	
8	A literatura latina. Historiografía.	Unidade na que se tratará o seguinte xénero narrativo: a historiografía	5	5		X	
9	A literatura latina. Lírica.	Unidade dedicada ás diferentes clases de poesía lírica existente na Roma antiga.	5	5			X
10	A literatura latina. Oratoria.	A oratoria: principais xéneros de discursos e autores máis salientables	5	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Pervivencia da lingua latina.	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	Deduce o significado etimolóxico e infire o significado de termos aplicando estratexias de recoñecemento de formantes latinos.	PE	100
CA2.2 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata as linguas de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do seu repertorio propio.	Explica cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos en toponimia, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do seu repertorio propio.		
CA2.3 - Explicar a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina e utilizando estratexias e coñecementos das linguas e linguaxes que conforman o repertorio do alumnado.	Explica a relación do latín coas linguas modernas, analizando os elementos lingüísticos comúns de orixe latina.		
CA2.4 - Analizar criticamente prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto e valoración da diversidade como riqueza cultural, lingüística e dialectal, a partir de criterios dados.	Analiza prexuízos e estereotipos lingüísticos a partir de criterios dados.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Influencia do latín na evolución das linguas de ensino e do resto de linguas que conforman o repertorio lingüístico individual do alumnado. - Regras fonéticas na evolución do latín ás linguas de ensino.

Contidos
- Léxico: - Lexemas, sufixos e prefixos de orixe latina presentes no léxico de uso común e no específico das ciencias e a técnica. - Significado e definición de palabras de uso común nas linguas de ensino a partir dos seus étimos de orixe latina. - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - O significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances. - Respecto por todas as linguas e aceptación das diferenzas culturais das xentes que as falan. - Ferramentas analóxicas e dixitais para a aprendizaxe, a comunicación e o desenvolvemento de proxectos con falantes ou estudantes de latín no ámbito transnacional. - Expresións e léxico específico básico para reflexionar e compartir a reflexión sobre a comunicación, a lingua, a aprendizaxe e as ferramentas de comunicación e aprendizaxe (metalinguaxe).

UD	Título da UD	Duración
2	Morfoloxía nominal e pronominal.	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	Realiza a lectura identificando e analizando as unidades lingüísticas propias dos sistemas nominal e pronominal do latín	PE	70
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	Rexistra os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina.	TI	30
CA1.8 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata a lingua de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	Explica cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que se produciron desde o latín ata a lingua de ensino.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Unidades lingüísticas da lingua latina.

Contidos
- Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.

UD	Título da UD	Duración
3	Morfoloxía verbal.	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	Realiza a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada localizando e analizando as unidades lingüísticas propias do sistema verbal do latín	PE	70
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	Rexistra os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina.	TI	30
CA1.8 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata a lingua de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	Explica cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que se produciron desde o latín ata a lingua de ensino.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Unidades lingüísticas da lingua latina. - Concepto de lingua flexiva: flexión nominal e pronominal (sistema casual e declinacións), flexión verbal (sistema de conxugacións). - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas.

Contidos
- A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.

UD	Título da UD	Duración
4	Sintaxe	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	Realiza a lectura directa de textos latinos localizando e analizando os aspectos sintácticos que presenta	PE	70
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	Rexistra os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina.	TI	30
CA1.8 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata a lingua de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	Explica cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que se produciron desde o latín ata a lingua de ensino.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Unidades lingüísticas da lingua latina. - Sintaxe oracional: funcións e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación.

Contidos
- Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina.

UD	Título da UD	Duración
5	Tradución	31

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Realizar traducións directas e/ou inversas de textos ou fragmentos adaptados ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando e analizando, cando se considere necesario, unidades lingüísticas regulares da lingua e apreciando variantes e coincidencias con outras linguas coñecidas.	Realiza traducións directas de textos adaptados e/ou orixinais, de dificultade adecuada e progresiva, con corrección ortográfica e expresiva, identificando unidades lingüísticas regulares da lingua.	PE	70
CA1.2 - Seleccionar o significado apropiado de palabras polisémicas e xustificar a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual e utilizando ferramentas diversas de apoio ao proceso de tradución en distintos soportes cando se considere necesario.	Selecciona o significado apropiado de palabras polisémicas e xustifica a decisión, tendo en conta a información cotextual ou contextual.		
CA1.4 - Realizar a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada identificando as unidades lingüísticas máis frecuentes da lingua latina, comparándoas coas das linguas do repertorio lingüístico propio e asimilando os aspectos morfolóxicos, sintácticos e léxicos elementais do latín.	Realiza a lectura directa de textos latinos de dificultade adecuada		
CA1.9 - Analizar, interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Analiza, interpreta e comenta textos literarios de diversa índole de crecente complexidade, a partir de criterios dados.		
CA2.5 - Crear textos individuais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se partise da civilización e cultura latina como fonte de inspiración.	Crea traducións con vontade de estilo		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Revisar e emendar as propias traducións e as das compañeiras e compañeiros, realizando propostas de mellora e argumentando os cambios con terminoloxía especializada a partir da reflexión lingüística.	Revisa e emenda as propias traducións, realizando propostas de mellora.	TI	30
CA1.5 - Rexistrar os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina, seleccionando as estratexias máis adecuadas e eficaces para superar esas dificultades e consolidar a súa aprendizaxe, realizando actividades de planificación da propia aprendizaxe, autoavaliación e coavaliación.	Rexistra os progresos e dificultades de aprendizaxe da lingua latina.		
CA1.6 - Extraer, analizar e reflectir oralmente ou, preferentemente, por escrito e, de poder ser, en latín, mediante paráfrases simples, as ideas principais dos textos obxecto de traballo.	Extrae oralmente as ideas principais dos textos obxecto de traballo.		
CA1.7 - Planificar e participar, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo, coa finalidade de facilitar a súa comprensión integral.	Planifica e participa, cando se considere necesario, en diálogos breves e sinxelos sobre os contidos dos textos obxecto de traballo.		
CA1.8 - Explicar cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos de complexidade crecente que se produciron tanto desde o latín culto como desde o latín vulgar ata a lingua de ensino, servíndose cando sexa posible da comparación con outras linguas do repertorio propio.	Explica cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que se produciron desde o latín ata a lingua de ensino.		
CA2.1 - Deducir o significado etimolóxico dun termo de uso común e inferir o significado de termos de nova aparición ou procedentes de léxico especializado aplicando estratexias de recoñecemento de formantes latinos atendendo aos cambios fonéticos, morfolóxicos ou semánticos que tivesen lugar.	Deducir o significado de vocabulario novo a través dos coñecementos previos		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Unidades lingüísticas da lingua latina. - Sintaxe oracional: funcións e sintaxe dos casos. - Estruturas oracionais. A concordancia e a orde de palabras en oracións simples e oracións compostas. - Formas nominais do verbo. - A tradución: técnicas, procesos e ferramentas. - A análise morfosintáctica como ferramenta complementaria de tradución. - Estratexias de tradución: formulación de expectativas a partir, entre outros, de contorno textual e do propio texto, paráfrases simplificadas en lingua latina, contexto, coñecemento do tema, descrición da estrutura e xénero, peculiaridades lingüísticas dos textos traducidos, erros frecuentes de tradución e técnicas para os evitar. - Erros frecuentes de tradución e técnicas para evitalos. - Ferramentas de tradución, cando se considere necesario.

Contidos
- Lectura comparada de diferentes traducións e comentario de textos bilingües a partir de terminoloxía metalingüística. - Recursos estilísticos frecuentes e a súa relación co contido do texto. - Estratexias de retroversión de textos breves. Afondamento no uso de expresións idiomáticas. - A tradución como instrumento que pode favorecer o razoamento lóxico, a resolución de problemas e a capacidade de análise e síntese, dentro dos límites e inconsistencias propias da tradución. - Aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe e actitude positiva de superación. - Estratexias e ferramentas, analóxicas e dixitais, individuais e cooperativas, para a autoavaliación, a coavaliación e a autorreparación. - Destrezas comunicativas do uso da lingua latina. - Estratexias para a planificación e produción de textos orais ou, preferentemente, escritos. - Funcións comunicativas adecuadas aos textos obxecto de traballo: reformular e/ou resumir textos escritos. - Léxico común nos textos e autores obxecto de traballo, así como fraseoloxía básica para a expresión oral en latín de preguntas básicas sobre o contido do texto e/ou a gramática. - Estratexias básicas conversacionais para iniciar, manter e rematar a comunicación, tomar e ceder a palabra, pedir e dar aclaracións e explicacións etc. - Léxico: - Expresións latinas integradas nas linguas modernas e o seu emprego en diferentes tipos de textos. - O significado etimolóxico das palabras e a importancia do uso adecuado do vocabulario como instrumento básico na comunicación. - O latín como instrumento que permite un mellor coñecemento das linguas de estudo e un máis fácil achegamento a outras linguas modernas, romances e non romances.

UD	Título da UD	Duración
6	A literatura latina. Introdución. Teatro.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Interpreta textos e fragmentos literarios sobre modelos dados na aula sobre o teatro.	PE	100
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	Explica os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras literarias latinas de teatro.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Identifica palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina.		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Investiga a pegada da tradición literaria latina na súa contorna.		
CA4.2 - Identificar e explicar o legado material e inmaterial da civilización latina como fonte de inspiración, analizando producións culturais e artísticas posteriores.	Identifica o legado da literatura latina na literatura posterior		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Etapas e vías de transmisión da literatura latina. A transmisión textual latina como patrimonio cultural e fonte de coñecemento a través de diferentes culturas e épocas. Soportes e materiais de escritura: tipos e preservación. O comercio librario no mundo antigo. A lectura en voz alta. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Técnicas para o comentario e análise lingüística e literaria dos textos literarios latinos. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - Introdución á crítica literaria. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - Respecto da propiedade intelectual e dereitos de autor sobre as fontes consultadas e contidos utilizados: ferramentas para o tratamento de datos bibliográficos e recursos para evitar o plaxio. - A mitoloxía clásica en manifestacións literarias e artísticas.

UD	Título da UD	Duración
7	A literatura latina. Épica.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Identifica textos épicos e as súas características.	PE	100
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	Explica o xénero épico, temas, tópicos e valores éticos e estéticos dos principais autores.		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Define conceptos da épica latina		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Localiza o legado da épica latina		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.

UD	Título da UD	Duración
8	A literatura latina. Historiografía.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Identifica textos historiográficos e as súas características	PE	100
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	Explica o xénero historiográfico, temas tópicos e valores, e os seus principais autores		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Define conceptos da historigrafía latina		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Localiza o legado da historiografía latina		
CA4.3 - Investigar o patrimonio histórico, arqueolóxico, artístico e cultural herdado da civilización latina, actuando de forma adecuada, empática e respectuosa e interesándose polos procesos de construción, preservación, conservación e restauración e por aquelas actitudes cívicas que aseguran a súa sostibilidade.	Localiza, a través da historia narrada nos textos, o impacto no patrimonio herdado		
CA4.4 - Explorar as pegadas da romanización e o legado romano na contorna do alumnado aplicando os coñecementos adquiridos e reflexionando sobre as implicacións dos seus distintos usos, dando exemplos da persistencia da Antigüidade clásica na súa vida cotiá e presentando os seus resultados a través de diferentes soportes.	Localiza, a través da historia narrada nos textos, as pegadas da romanización na contorna do alumnado		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - O dereito romano e a súa importancia no sistema xurídico actual.

UD	Título da UD	Duración
9	A literatura latina. Lírica.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Identifica textos líricos e as súas características	PE	100
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	Explica o xénero líticos, temas, tópicos e valores éticos e estéticos, e os principais autores		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Define concetos propios da lírica latina		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Localiza o legado lírico na literatura actual		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo.

UD	Título da UD	Duración
10	A literatura latina. Oratoria.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Interpretar e comentar textos e fragmentos literarios de diversa índole de crecente complexidade, aplicando estratexias de análise e reflexión que impliquen espertar o espírito crítico, mobilizar a propia experiencia, comprender o mundo e a condición humana e desenvolver a sensibilidade estética e o hábito lector.	Identifica textos de oratoria clásica e as súas características.	PE	100
CA3.2 - Analizar e explicar os xéneros, temas, tópicos e valores éticos ou estéticos de obras ou fragmentos literarios latinos comparándoos con obras ou fragmentos literarios posteriores, desde un enfoque intertextual.	Explica o xénero dos discursos: temas, tópicos, valores éticos e estéticos; e os seus principales autores		
CA3.3 - Identificar e definir palabras latinas que designan conceptos fundamentais para o estudo e comprensión da civilización latina e cuxa aprendizaxe combina coñecementos léxicos e culturais, en textos de diferentes formatos.	Define conceptos propios da oratoria da antiga Roma		
CA3.4 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Localiza a influencia da sociedade e política romana na actualidade		
CA4.1 - Investigar aspectos do legado da civilización latina no ámbito persoal, relixioso e sociopolítico localizando, seleccionando, contrastando e reelaborando información procedente de diferentes fontes, calibrando a súa fiabilidade e pertinencia e respectando os principios de rigor e propiedade intelectual.	Localiza a influencia da sociedade e política romana na actualidade		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A lingua latina como principal vía de transmisión do mundo clásico. - Principais xéneros da literatura latina: orixe, tipoloxía, cronoloxía, temas, motivos, tradicións, características e principais autores. - Recepción da literatura latina: influencia na produción cultural europea, nocións básicas de intertextualidade, imitatio, aemulatio, interpretatio, allusio. - Analoxías e diferenzas entre os xéneros literarios latinos e os da literatura actual. - A literatura como fonte de pracer e de coñecemento do mundo. - O dereito romano e a súa importancia no sistema xurídico actual. - A importancia do discurso público para a vida política e social. A oratoria e as novas tecnoloxías. - Técnicas de debate e de exposición oral.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Na materia de Latín II, as metodoloxía a empregar é ou pode ser distinta en función da natureza dos contidos:

Contidos de literatura latina
1. Explicación por parte do profesorado e lectura de textos en voz alta na aula e tamén de forma individual na casa, elaboración de exercicios, resolución de cuestionarios en papel ou en liña e traballos guiados que se avalían fundamentalmente a través de táboas de indicadores como rúbricas.
2. A aula invertida (flipped classroom). Este modo de traballo supón que o alumnado accede á información de modo previo, de forma guiada e progresivamente de forma autónoma, e despois procédese a traballar de modo activo na aula aplicando ese coñecemento previo adquirido. Esta metodoloxía presenta, entre outros, o reto de que tanto profesorado como alumnado debe contar con acceso e suficiente destreza de uso das TIC.

Contidos de pervivencia da lingua
Agrúpanse tres núcleos de contidos diferenciados e directamente vinculados á proba de ABAU, nomeadamente, composición de palabras (en particular valor de prefixos de orixe latina), aforismos de orixe latina e toponimia. A profesora procederá a facer unha sesión introdutoria na que explique aqueles aspectos máis salientables da materia concreta, dea as instrucións de estudo e o material para que o alumnado desenvolva o seu traballo. Despois darase un prazo de tempo para o que o alumando leve a cabo unha lectura reflexiva do material, para pasar, finalmente, a unha poste en común na que a persoa docente aclarará as dúbidas ou afondará naqueles aspectos que demande o alumnado. Rematada a posta en común, a materia será avaliada.

Contidos lingüísticos (UD4 a UD10)
A profesora comezará o tratamento deste apartado da materia mediante un repaso da gramática tratada en 1.º de bacharelato, para despois pasar a explicar os contidos de gramática correspondente a 2.º de bacharelato. Normalmente a metodoloxía empregada será a tradicional baseada en explicacións teóricas que se apoiarán en exercicios de práctica, recoñecemento e consolidación dos contidos tratados. Unha vez rematado a explicación dos contidos gramaticais, pódese pasar á tradución de textos. Nesta parte da materia o alumnado procede a traducir, con axuda dun dicionario, textos dun ou máis autores, normalmente coincidentes cos que serán obxecto de exame na ABAU. É o alumnado o que debe traducir, ben na casa, ben na aula, e xustificar a súa tradución, normalmente media a análise morfolóxica e sintáctica sistemática do texto obxecto de traballo. Normalmente esta fase da materia adoita desenvolverse en formato de traballo en grande grupo, incentivándose a colaboración e participación de todo o grupo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
MATERIAIS DE ESTUDO
-Non se empregará ningún libro de texto: a profesora entregará os apuntes, exercicios ou fotocopias necesarias para os aspectos gramaticais e para a literatura.
-Escolma de textos preparada polo grupo de traballo de Latín II do CIUG.
-Outros materiais elaborados polo grupo de traballo: lista de expresións e topónimos.
-Diccionario: preferentemente o dicionario latín-español da editorial VOX.
OUTROS RECURSOS
.A comedia a cuxa representación se acuda no Festival de testro grecolatino de Lugo
.Enderezo electrónico, acceso a Internet, etc

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

INTRODUCIÓN
Latín II é unha materia de continuidade, razón pola que normalmente o alumnado que a cursa xa é coñecido para o profesorado. Porén, hai tres circunstancias que fan especialmente relevante neste curso a avaliación inicial (AI): por unha banda, a persoa docente éde nova incorporación no centro e, pola outra, nos que se refiere ao alumnado, temos unha alumna de nova incorporación na materia posto que ven doutro modalidade de Bacharelato, e o resto do alumnado tivo unha situación inadecuada en 1º de Bacharelato: baixa da profesora e posterior xubilación, polo que estiveron tempo sen profesor e sen dar a materia agardando aos profesores substitutos.

Ademais do dito anteriormente, para facer unha AI máis efectiva sería conveniente contactar co departamento de orientación o antes posible, para poder acceder á información que sobre o alumnado en particular poida ter este departamento.

TEMPORALIZACIÓN
A AI hase levar a cabo nas primeiras semanas de curso e, en todo caso, antes das reunións dos equipos educativos para a posta en común dos resultados da mesma.

OBXECTIVOS
1.º Identificar e determinar o nivel de coñecemento de todo o alumnado que non cursara no centro o ano anterior a materia de Latín I.
2.º Coñecer as motivacións do alumnado para escoller a materia de Latín II.
3.º Identificar o alumnado con necesidade específica de apoio educativo (ACNEAE).
4.º Identificar o alumnado repetidor ou novo na materia.

INSTRUMENTOS
1. Actas e memoria do departamento do curso anterior.
2. Cuestionario escrito no que o alumnado debe responder a preguntas relacionadas cos catro obxectivos apuntados anteriormente.
3. Sobre todo, diálogo informal co alumnado os primeiros días de aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	**UD 1**	**UD 2**	**UD 3**	**UD 4**	**UD 5**	**UD 6**	**UD 7**	**UD 8**	**UD 9**	**UD 10**
Peso UD/ Tipo Ins.	**25**	**10**	**10**	**10**	**20**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
Proba escrita	100	70	70	70	70	100	100	100	100	100
Táboa de indicadores	0	30	30	30	30	0	0	0	0	0

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	**100**
Proba escrita	**85**
Táboa de indicadores	**15**

Criterios de cualificación:

CUALIFICACIÓN DAS AVALIACIÓNS

A cualificacion final de cada avaliación virá dada da seguinte forma: 85% probas escritas, 15% táboas de indicadores. Dacordo cos pesos de cada UD, a distribución é a seguinte:
1.- Léxico e etimoloxía (UD1): 25% (100% proba escrita)
2.- Tradución e análise morfosintáctico (UD2 a UD5): 50% (70% exame; 30% outros indicadores como a observación do traballo en clase)
3.- Literatura (UD6 a U10): 25% (100% proba escrita)
As probas escritas, que serán fixadas coa suficiente antelación entre o alumnado e a profesora, realizaranse da seguinte forma:
-dúas probas escritas en cada avaliación sobre as UD1 e as UD2 a UD5: a primeira proba terá un valor do 40% e a segunda proba terá un valor do 60%, dado o carácter progresivo e acumulativo da materia.
-a lo menos, unha proba escrita para as UD6 a UD10. Se se realizase máis dunha proba escrita, buscarase unha media.

CUALIFICACIÓN FINAL

Para atopar a cualificación final, cada avaliación terá un peso diferente, xa que nas sucesivas avaliacións non se descarta materia, senón que esta vai en aumento. As porcentaxes que se propoñen son as seguintes:

- a 1ª avaliación achega o 20 % da cualificación final.
- a 2ª avaliación achega o 35 % da cualificación final.
- a 3ª avaliación achega o 45 % da cualificación final.

ACLARACIÓNS:

1. Non haberá ningún tipo de limitación ou notas de corte, de tal modo que o alumnado que en aplicación da mesma obteña un resultado igual ou superior a 5 puntos sobre 10 estará aprobado, tanto nas avaliacións parciais como na final ou extraordinaria.
2. As cualificacións que se han utilizar para o cálculo da cualificación final han ser as reais obtidas da aplicación das fórmulas matemáticas e non os enteiros que por lei deben aparecer no boletín.
3. Todas as cualificacións que cheguen na súa aproximación decimal a 5 ou pasen de 5, poderán ser redondeadas no seguinte enteiro, sempre e cando a persoa docente considere que esta aproximación ha redundar nun beneficio para o alumando (exemplo: unha alumna que ten como media da 1.ª avaliación 6,57 poderá ter no boletín un 7, se así o considera oportuno a persoa docente, mais tendo en conta que para efectos de medias a que realmente se vai empregar é 6,57). Isto tamén rexe para a cualificación final.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
1. Probas escritas. As probas escritas hanse adaptar aos contidos das unidades didácticas que se avalíen.
2. Táboa de indicadores. As variedades máis usadas serán a observación en clase, a rúbrica e a lista de cotexo.

Criterios de recuperación:

Ao principio de cada trimestre poderase realizar, se a profesora o estima convinte, unha proba escrita con cuestións referidas a todos os contidos explicados ata ese momento que servirá ao alumnado como recuperación exclusivamente dos apartados non superados durante o trimestre para o caso de que a cualificación fose inferior a 5.

En todo caso, dado o caracter progresivo da materia, a superación das avaliacións posteriores supón a superación das anteriores.
No período posterior á terceira avaliación e antes da avaliación extraordinaria, haberá novas probas de recuperación individualizadas para o alumnado que non superase determinadas unidades didácticas e/ou trimestres e/ou curso completo para o caso de que a cualificación non chegase a 5.
A nota obtida nas probas de recuperación substituirá a nota anterior que estivese suspensa das correspondentes UD

Avaliación extraordinaria.
A avaliación extraordinaria tentará ser, en todo caso, selectiva, isto é, avaliar a cada persoa discente daquelas partes do programa que impiden que chegue ao 5. Así pois, emitida a cualificación final de curso, cada persoa discente que non superase a materia recibirá un informe individualizado no que se especifique os contidos a recuperar. A cualificación final, así pois, será o resultado da aplicación da fórmula da avaliación final coas modificacións correspondentes.

En todo caso, en tanto que avaliación extraordinaria, o alumnado ten dereito a unha proba global da que se obteña unha cualificación final entre 0 e 10. A alumnado que así o manifeste, poderá optar a este tipo de proba e, por tanto, a cualificación final non estará limitada polos resultados acadados durante o curso. Neste caso a proba final será semellante en formato aos exames da ABAU.

6. Medidas de atención á diversidade

Neste curso contamos con doce alumnos e alumnas. A principal medida de atención á diversidade vén determinada porque unha das alumnas é nova na materia, posto que non cursou Latín I. Esto condiciona a distribución da materia ao longo do curso, tendo que dedicar o primeiro trimestre á materia de 1º de Bacharelato. Asemesmo, o resto do alumnado ten uns coñecementos moi limitados da materia de 1º.
Realizada a avaliación inicial (AI) e en coordinación co Departamento de Orientación, hanse poñer en práctica as medidas de atención á diversidade que correspondan. As máis frecuentes neste curso serán as ordinarias e, dentro destas, as que se recollen na seguinte enumeración:
- Adecuación da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
- Adecuación das programacións didácticas á contorna e ao alumnado. Este punto é básico e debe determinar dende o primeiro momento a programación.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Programas de recuperación. A elaboración dun programa específico para recuperar as avaliacións e tamén a materia no seu conxunto debe ser unha medida a considerar no caso de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

En todo caso, a posta en práctica dunha destas medidas ou de calquera outra non relacionada anteriormente deberá facerse baixo a supervisión e en estreita colaboración co Departamento de Orientación e o resto do equipo educativo.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - A comprensión de lectura.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual.						X		
ET.4 - A competencia dixital.					X			
ET.5 - O emprendemento social e empresarial.					X			

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - A educación emocional e en valores.						X	X	X
ET.8 - A igualdade de xénero.						X	X	X
ET.9 - A creatividade.					X	X	X	X

	UD 9	UD 10
ET.1 - A comprensión de lectura.	X	X
ET.2 - A expresión oral e escrita.	X	X
ET.3 - A comunicación audiovisual.		
ET.4 - A competencia dixital.		
ET.5 - O emprendemento social e empresarial.		X
ET.6 - O fomento do espírito crítico e científico.	X	X
ET.7 - A educación emocional e en valores.	X	X
ET.8 - A igualdade de xénero.	X	X
ET.9 - A creatividade.	X	X

Observacións:

1. A comprensión de lectura e máis a expresión oral e escrita son elementos transversais desta materia, na que se procura a comprensión de textos mediante a lectura e a demostración desta comprensión mediante a súa tradución. Estes elementos estarán constantemente presentes no traballo de aula.
2. A comunicación audiovisual será traballada especialmente en relación coa UD3, mediante a elaboración dun traballo que inclúa a produción de vídeos e recursos audiovisuais propios.
3. A competencia dixital será traballada a través da utilización constante da aula virtual e recursos accesibles a través da rede.
4. O fomento do espírito crítico e científico, etc. serán tidos en conta á hora de traballar na aula durante todo o curso, dado que son aspectos que se deben ver reflectidos no trato diario e no tratamento de todos os aspectos da actualidade que se integran no labor cotián da aula.
5. O emprendemento social e empresarial será obxecto de traballo específico en relación coa UD1.
6. O fomento do espírito crítico e científico. No traballo diario na aula a incentivación da curiosidade por coñecer e valorar xustificadamente calquera aspecto da lingua latina e do mundo romano estará presente a través das reflexións da persoa discente.
7. A educación emocional e en valores. A través do desenvolvemento do seu traballo, a persoa docente debe dar exemplo dunha xestión axeitada das emocións e transmitir a través do seu traballo valores básicos como os de respecto a calquera tipo de diversidade, a resolución pacífica de conflitos, etc.
8. A igualdade de xénero. A persoa docente debe transmitir, favorecer e insistir na igualdade de xénero como un factor que se debe integrar en todos os ámbitos da nosa sociedade.
9. A creatividade. A persoa docente debe favorecer e incentivar a creatividade do alumnado en calquera aspecto da materia.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1. Asistencia ao festival de teatro grecolatino de Lugo.	O alumnado asistirá á representación dunha traxedia grega clásica e dunha comedia romana nalgunha das sedes deste festival.		X	

Observacións:

A asistencia á representación de obras de teatro clásicas é unha actividade angular da materia, dado que en función destas representacións hanse marcar as lectura do curso. Temporalización: mes de febreiro - marzo, en función das obras e sede que se escollan.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1. O traballo de aula (contidos, metodoloxía, temporalización) correspóndese co previsto na programación.
5. O grao de satisfacción do alumnado coa materia e máis coa persoa docente é alto e responde ao planificado na programación.
Metodoloxía empregada
3. Os resultados de avaliación ao final de curso son os esperados en función do traballo e actitude mostrada polo alumnado e reflicten as medidas tomadas durante o curso.

Medidas de atención á diversidade
4. Detéctanse con celeridade as/os ACNEAE, identifícase a súa casuística particular e póñense en marcha as medidas precisas en colaboración co Departamento de Orientación.
Clima de traballo na aula
2. Os resultados de avaliación son os esperados a partir do traballo e actitude mostrada polo alumnado.

Descrición:

Estes cinco indicadores son esenciais neste punto da programación e esixen unhas metodoloxías, instrumentos e temporalizacións distintas para poderen ser medidos.

1. O traballo de aula (contidos, metodoloxía, temporalización) correspóndese co previsto na programación. Para avaliar este indicador de logro a persoa docente debe revisar con regularidade que tanto os contidos, os tempos e o modo en que se está a traballar na aula son os que se corresponden co establecido na programación. En caso de que haxa diverxencias, estas así como as súas causas deben ser consignadas nas actas de departamento para, ao cabo do curso, facer unha valoración que sirva para modificar a programación do curso seguinte.

2. Os resultados de avaliación son os esperados a partir do traballo e actitude mostrada polo alumnado. A persoa docente, especialmente en grupos que adoitan ter un número de alumnado pequeno, normalmente ten unha previsión dos resultados que terán as persoas discentes en base ás súas observacións diarias na aula. É importante que esta previsión se cumpra, dado que iso evidenciará que a observación e as impresións recibidas durante a avaliación son as correctas. Este acerto na previsión permitirá á persoa docente dar consellos útiles e, no seu caso, tomar as medidas oportunas para que o alumnado mellore o seu rendemento académico, de ser o caso. Instrumento: táboa de indicadores onde se exprese a relación entre o resultado previsto e o resultado conseguido.

3. Os resultados ao final de curso son os esperados en función do traballo e actitude mostrada polo alumnado e reflicten as medidas tomadas durante o curso. Derivación lóxica do indicador de logro anterior, este pretende medir o acerto da observación como, en particular, a efectividade das medidas tomadas durante o curso para mellorar o rendemento académico do alumnado. Instrumento: táboa de indicadores onde se exprese a relación entre o resultado previsto e o resultado conseguido.

4. Detéctanse con celeridade as/os ACNEAE, a súa casuística particular e póñense en marcha as medidas precisas en colaboración co Departamento de Orientación. A avaliación deste indicador de logro pódese facer a principios do mes de novembro, momento no que todo o alumnado con necesidades especiais de apoio educativo debería estar identificado e as medidas a tomar xa planificadas. Ademais da observación directa da persoa docente na aula, é moito importante o correcto aproveitamento e deseño da avaliación inicial e, en especial, a coordinación e contacto habitual co departamento de orientación.

5. O grao de satisfacción do alumnado coa materia e máis coa persoa docente é alto e responde ao planificado na programación. A satisfacción do alumnado co traballo realizado na aula pola persoa docente é, seica, un dos aspectos menos desenvolvidos na práctica docente en xeral e que, porén, pode, ben administrado, ser unha fonte moi positiva e rendible de información tanto para o enfoque da materia dende un punto de vista académico como dende o punto de vista do labor docente. Un cuestionario debe permitir que o alumnado valore os seguintes aspectos: 1) A súa satisfacción cos contidos da materia; 2) A súa satisfacción coa metodoloxía desenvolvida e o ambiente de traballo na aula; 3) A súa satisfacción coa propia persoa docente e o trato por esta dispensado. Estes tres bloques permiten obter unha información imprescindible para valorar o desenvolvemento da materia en xeral e son, xunto cos indicadores anteriormente citados, un instrumento básico para a introdución de modificacións na programación.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

1. Procedemento de seguimento.
A nosa programación constitúese como un instrumento vivo que o docente seguirá como marco de referencia e que permite introducir as correccións e melloras pertinentes, evitando así as improvisacións. Todo iso conseguirase seguindo as directrices desenvolvidas nos puntos e elementos anteriores dunha maneira flexible e adaptándose ás circunstancias concretas do centro e do alumnado.

A programación, nos puntos que se estime, revisarase nas reunións que o Departamento celebra, como mínimo cada mes, especialmente despois de analizar os resultados de cada unha das avaliacións, así como en calquera momento no que os membros do Departamento o consideren oportuno. Calquera cambio que se realice será comunicado aos membros da comunidade educativa que se vexan afectados.

Os elementos que serán revisados de maneira especial serán os seguintes:
- Número de sesións previstas e número de sesións utilizadas en cada UD.
- Orde dos contidos explicados.
- Actividades realizadas.
- Grao de cumprimento da UD.
- Obxectivos alcanzados.
- Propostas de mellora.

Estes cambios e adaptacións serán recollidos nas correspondentes actas de reunión e/ou noutros soportes que nos asignen, e posteriormente na memoria final de curso.

2. Procedemento de avaliación.
Para avaliar a programación a final de curso hanse ter en conta os seguintes parámetros:
a. Resultados académicos do grupo.
b. Eficacia das medidas de atención á diversidade adoptadas.
c. Grao de cumprimento da programación e, no seu caso, causas dos incumprimentos.

A valoración do grao de cumprimento destes indicadores debe dar lugar a unha serie de propostas de modificacións e mellora para o curso vindeiro, que se deben reflectir na memoria de final de departamento e máis na programación do seguinte curso.

9. Outros apartados